

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

37. Mors & virtutes P. Fr. de Petris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

rebant infensæ sibi met beneficiæ sollicitudinem, adeo iis nouam. Suspiciebant tamen illam Mandarini & conceptos de Patrum virtute, & lege Christiana sensus heroes & sublimes prosequerantur inter se miris encomiis, præsertim Gubernator, fateri solitus, pridem sibi compertum, Christianorum fas esse nemini odisse odientes; bene autem illis facere ac velle, religione præceptum Christiana, id verò penitus ignorasse, addentque præclarum de caritate Riccij iusiurandum, iurabat ab eo tanta pro reis hostibus efficacitate peroratum, vt si foret ab iis illa defensio emenda, nullo satis argento emi posset; defensionem quoque verborum additas amicorum apud se aduocationes, & patrocinia, quibus tamen ipse pro causæ æquitate implacabilis obstitisset, deprecantique Riccio satisfacisset hac admonitione, pulchrè tuas religiosi Europæi partes functus es hæcenus, sine meas quoque non inscite Sinensis Iudicis partes agam. Certè Riccius non vnus literis gratias Deo agit ob impressam Sinarum animis Christianæ legis pretiosam æstimationem ex eius quam tenebat, & profitebatur excellentia caritatis; cùmque omnium vbique in ore versarentur Sacerdotes, ex magno vt vocant Occidente in Sinas aduenæ, prædicabatur hoc item in Prouinciis maximè dilisitis inter eorum laudes quod latronibus viginti, plagis quas ab iis acceperant adhuc hiantibus, remissionem pœnarum exorassent, non minus anxie per amicos & tribunalia, operoseque procuratam, quam si de vita germanorum fratrum quæstio vertetur. Atque hinc etiam contigit, vt Guancium minus, Hainanæ Insulæ Mandarinus Sciaoceo transiens Riccium nosse voluerit, cuius esset latè illustis existimatio, sed audita ex Gubernatore latronum causa eiusque exitu, Riccium hominem virtutis heroicæ dignumque honore singulari re ipsa censuit, proin licet Nanchinum Præles Rituum mitteretur, & prohiberetur dignitate officij quenquam inuisere; Riccium tamen bis adit: multas cum eo noctis horas egit; promisit in aulam cum primum venisset, acciturum se illuc ad emendandos Sinenstem Calendarios abacos, in quo velut ad scopulum, eorum Mathematici hærebant. Et verò promissis non stetit modò fideliter, sed quod erat momenti grauior, hinc etiam factum vt ad Insulam Hainan tuangelio excolendam nostri operarij mitterentur, de quo suus erit scribendi locus. Nondum ij motus posuerant, quibus vsque ad annum proximè sequentem exagitatus est Riccius, cum illi durior vt doloris, & patientiæ, ita meriti seges exoritur P. Francisci de Petris obitus magno suo, ac diuturno labore ad illam Sinarum impeditissimam, & summè arduam missionem formati: nunc enim tertio sudandum sibi cernebat biennio, ad succidaneum quempiam doctrinis Sinenstibus, ritibus, & characteribus instruendum, cum duos docendo Almeida, totidem Francisco à Petris annos insumpsisset. Hunc cæli vitio contracta febris vehementissima, paucis diebus ad extrema rededit, & Nouembris quinto, anno 1593. è medio sustulit, quod in sequentem quartum.

36.
Caritas erga
inimicos be-
nifica, Sinis
admiratori.

37.
Mors & vit-
tutes P. Fr. de
Petris.

quartum, & nonagesimum, contra Riccij literas quidam dum differunt, multis quæ postea gesta sunt difficultatibus inuoluerunt. Erat P. Franciscus de Pettis ex Monte S Mariæ oriundus, Farfaensis Abbatia pago miliaribus Roma quinque & viginti, dabit Philosophiæ operam in Collegio Rom. cum Societatis desiderio cœpit vehementius accendi; atque interea dum ad finem curricula differtur, sui arbiter inuenis, religiosi titonis vitam spontè præuertere. Suas studio literarum, pietati suas, maximè erga Deiparam sibi descripserat tenebátque horas; quàm portò carus Deiparæ iam tum esset, lauit vsque ad obitum; quod Sanctis fermè solenne est, singularia Dei dona silentio humili sepelire allueris: diebus quàm vita excederet perpaucis, cum altero colloquens ex Sinenlibus Sociis de beneficio Religiosi instituti, hortatúsque illum ad durandum constanter in eius proposito, sub diuinæ Matris secura fiducia & tutela; narrauit [se olim annorum septemdecim de vitæ delectu ambiguum: cogitasse quæ foret Deo gratissima; sensisse verò se ad Societatem vehementer impelli; librandis nihilominus in utrumque huius consilij rationibus hærentem, fuisse voce hac diserta & clara animatum *Societatem filij mei securus ingredi, in eaque constanter perseuera.* Inopino percussus monito, illuc oculos vertisse, vnde vox mitti videbatur; nihil autem vidisse præter pridem affixam parieti Virginis tabulam] quæ quidem ab eo de se dicta, confirmat ingressus in Societatem ipso exceptæ in cœlum Deiparæ festo, anni 1583, cum annum ageret ætatis vicesimam, & Philosophiam cum laude ingenij optimi propugnasset. Quantos verò progressus edidisset in magnarum virtutum exquisito parati intelligi potuit, cum tiro etiam tum destinatus est Iaponiæ à Præposito Aquania, quæ Prouincia nisi emeritis diuque perspectis haudquaquam credebatur; in hanc Iulio mense, anno 8. profectus est. Queritur Riccius, humilitate illius nimia effectum ne quid eorum foras erumperet quibus illum interius supra modum comunem, ornari à Deo sentiebat, duo ponit velut in specimen; alterum quod mortem sanus, bellè ac robuste valens, certò sibi prædixit immunere; emptum enim domestico vsui solitæ carnis nescio quid, cum forte obiter vidisset; abruptè, planèque extra rem; Prius, inquit, viuere desinam, quam absumptæ fuerint hæ carnes; quod ioco habitum, & adhuc valenti cum carnes defecissent iocose obiectum, nihilo secius affirmavit, & quarite, rit, (locumque nominabat) illic superest etiam iidem de carnibus, & certè supererat, quod non prius vsu consumptum est, quàm is sebeti in ligna interiret. Alterum quod morbo correptus, cum lectulo residens, vitam omnem confessione sacra apud Riccium expiasset, humi desiliens, & iniectis in collum brachiis, Pax, inquit, tibi, Pater mi, & suauissime sodalis! ego enim discedo: quibus dolore steruque obrutus Riccius, diu nihil reponere valuit; post verò spes illi faciens peruincendi morbi, ex ætatis, & indolis vigore, & necessaria illi missioni Deo carissimæ illius opera; Nequaquam, inquit, nam cer-

tò moriatur, & consolatur me, quod non sim tamdiù, futurus vobis molestiæ quam optimus Pater Almeida] cuius eatenus cadauer domi seruabatur, quod biennio integro nullus ei humando, nisi parum decens reperiretur locus. Vix morte illius Macaum perlata, en adest barca illinc à Valignano missa, ad vtrumque cadauer Macaum in noitrorum sepulchra transferendum, mortem eius dolenter prosequitur Riccius suis ad Aquaiuiam, mœstissimis literis, præsentibus scilicet, & magnis ad Dei gloriam, missionis illius occasionibus valde importunam, quibus linguæ, librorum Sinensium, literarum, morumque peritia maximo erat vsui futurus. Coeterum corpus vtriusque pompa quam posset maximè splendida Riccius consulto censuit in scapham efferendum, tum ne in functorum honoribus superiores se Europæis arbitretur Sinæ; tum de nostratibus veri Dei Ministris, & Sacerdotibus ne perinde sentirent, vt de Bonziis suis, & sacrificulis idolorum, quos vt viuentes sic mortuos pro carcinomatis execrantur, & abominantur. Dum ergo spectarunt Riccius duobus illis magnificentius parentare, quam suis ipsorum parentibus Sinæ; missam à popularibus ipsorum scapham, dierum septemdecim nauigatione, ad recipienda eorum cadauera; nullum ad hæc conferre cognati amoris, aut sanguinis titulum, sed Sacerdotij dumtaxat, & Religionis, censuere omnino Europæ Sacerdotes, & Euangelij præcones, esse à Bonziis, quam longissime diuersos, summoque in pretio haberi, quibus tanti honores haberentur, aitque Riccius, mustitantes audisse, futurum etiam vt transfuerentur in magnum Occidentem, aded nobis Sacerdotum Dei eiusque Ministrorum cineres esse pretiosos, sed honorificè Macao excepti, solenni funere apud nos conditi sunt.

Francisci de Petris locum, & mensuram suppleuit Lazarus Cattaneus, Sciaocum ex ora Piscaria, à Valignano missus, quem annos sex & quadraginta spectabimus regnum illud Apostolica opera excellentem: accepit illum Riccius mense Maio, æui anno quarto, & nonagesimo, non semirudem, & incultum, sed Sinensibus literis, & sermone plusquam mediocriter expositum. Huic visum non vltra distare quod cum Valignano pridem conuenerat, de cultu nostrorum & habitu quam maximo posset discrimine ab Oscijs, seu mystis idolorum & Bonziis secernendo. Nam cum essent vbique contemptui; & Scianus, ac Bonzius idem foret vt facinorosus, & ex flagitijs omnibus & luto proletario coneretur, necessarium prorsus erat, etiam à vulgo, nedum à Literatis intelligi nostros ab iis esse penitus alios. Quod enim aliqua nobis essent cum iis communia, iidem propemodum censebatur cum nusquam gentium Religiones alias esse putarent Sinæ præter geminas illis quas cernebant apud se idola colere. Tunc ergo si vquam, præstandum aiebat iis vt videremur quam dissimilimi, cum nos longè in regni mediterranea proximè vocandos speraremus, sedesque illic perpetuas nacturos, quæ fructuosius sudoribus nostris responderent,

38.
L teratorum
habitum as-
sumunt Pa-
tres.